Joi, 20 mai 2021

P9_TA(2021)0258

Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene: raport interimar

Rezoluția Parlamentului European din 20 mai 2021 referitoare la propunerea de regulament al Consiliului de modificare a Regulamentului (CE) nr. 168/2007 al Consiliului privind înființarea Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (COM(2020)0225) – (2020/0112R(APP))

(2022/C 15/47)

Parlamentul European,

— având în vedere propunerea de regulament al Consiliului de modificare a Regulamentului (CE) nr. 168/2007 al Consiliului privind înființarea Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (COM(2020)0225),

— având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), în special articolul 352,

— având în vedere Regulamentul (CE) nr. 168/2007 al Consiliului din 15 februarie 2007 privind înființarea Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene ([1]) (Regulamentul FRA),

— având în vedere Convenția europeană a drepturilor omului, articolele 2, 6 și 7 din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE), precum și Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene („Carta”),

— având în vedere Declarația comună a Parlamentului European, a Consiliului UE și a Comisiei Europene din 19 iulie 2012 privind agențiile descentralizate și Abordarea comună,

— având în vedere studiul intitulat „Strengthening the Fundamental Rights Agency – The Revision of the Fundamental Rights Agency Regulation” (Consolidarea Agenției pentru Drepturi Fundamentale – revizuirea Regulamentului FRA), publicat de Departamentul tematic pentru drepturile cetățenilor și afaceri constituționale în mai 2020,

— având în vedere articolul 105 alineatul (5) din Regulamentul său de procedură,

— având în vedere avizul Comisiei pentru drepturile femeii și egalitatea de gen,

— având în vedere raportul interimar al Comisiei pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne (A9-0058/2021),

A. întrucât propunerea de regulament al Consiliului reprezintă un pas înainte în eficientizarea, în linii mari, a activității Agenției pentru Drepturi Fundamentale (FRA), permițându-i să funcționeze pe deplin în toate domeniile de competență ale Uniunii și clarificând sarcinile și metodele sale de lucru, respectând în același timp principiile proporționalității și subsidiarității; întrucât este regretabil faptul că temeiul juridic al acesteia necesită în prezent unanimitate în Consiliu și aprobarea Parlamentului, ceea ce înseamnă că implicarea Parlamentului în reformă este limitată;

B. întrucât FRA aduce o contribuție importantă la respectarea drepturilor fundamentale și, în calitate de agenție independentă și de sine stătătoare a UE și de gardian al drepturilor fundamentale, ar trebui consolidată în continuare în vederea promovării și apărării drepturilor fundamentale într-un mod cât mai eficace posibil, căutând totodată un dialog prin implicarea activă a societății civile, inclusiv a barourilor, a organizațiilor profesionale, a magistraților și a avocaților;

C. întrucât ambiția UE de a dezvolta o dimensiune externă mai solidă ar trebui să se reflecte într-o implicare mai puternică a FRA în monitorizarea și controlul actelor și activităților Uniunii și ale statelor sale membre în toate aspectele politicii externe și de securitate comune;

D. întrucât, într-o lume globalizată, este esențial să se garanteze o protecție suficientă a drepturilor fundamentale prin cooperarea internațională cu țările terțe;

E. întrucât încrederea cetățenilor UE în activitatea autorităților polițienești și judiciare poate fi câștigată și consolidată numai dacă actele și activitățile Uniunii și ale statelor sale membre sunt monitorizate și controlate în mod corect, atent și constant și aduse rapid la conformitate cu obligațiile legate de drepturile fundamentale; întrucât activitatea FRA în domeniul libertății, securității și justiției este, prin urmare, extrem de importantă și, ca atare, mandatul său ar trebui să acopere și domeniul cooperării polițienești și judiciare în materie penală;

([1]) JO L 53, 22.2.2007, p. 1.

F. întrucât activitatea FRA de apărare a drepturilor fundamentale și de identificare a provocărilor, cum ar fi drepturile copiilor, migrația (inclusiv frontierele externe), utilizarea inteligenței artificiale și a noilor tehnologii, egalitatea de gen, violența de gen și drepturile femeilor etc. este importantă în ceea ce privește prioritățile FRA și, prin urmare, trebuie să fie recunoscută și sprijinită,

1. consideră că obiectivul FRA de a furniza instituțiilor, organelor, oficiilor și agențiilor relevante informații, asistență și expertiză privind drepturile fundamentale și de a apăra și proteja drepturile fundamentale în UE este extrem de important, având în vedere că FRA monitorizează aplicarea practică a Cartei în cazul tuturor cetățenilor statelor membre, urmărind astfel să se asigure că fiecare persoană este tratată cu demnitate, în timp ce toate statele membre sunt tratate pe bază de egalitate; subliniază rolul său important de facilitator în susținerea Uniunii și a statelor sale membre atunci când iau măsuri sau stabilesc direcții de acțiune legate de drepturile fundamentale; subliniază că aceste acțiuni de sprijin pot lua diverse forme, inclusiv publicarea de rapoarte bazate pe fapte, echilibrate și care iau în considerare o varietate de surse; încurajează Comisia și Consiliul să includă în mod sistematic datele produse de FRA în procesul lor de elaborare a politicilor și se angajează să atingă același obiectiv;

2. subliniază că infracțiunile motivate de ură și discursurile de incitare la ură reprezintă o problemă presantă și răspândită, alături de discriminarea bazată pe motive precum sexul, rasa, culoarea, originea etnică sau socială, caracteristicile genetice, limba, religia sau convingerile, opiniile politice sau de orice altă natură, apartenența la o minoritate națională, averea, nașterea, handicapul, identitatea sau exprimarea de gen, vârsta sau orientarea sexuală; reamintește că o perspectivă orizontală și intersecțională este esențială pentru a proteja drepturile fundamentale pentru toți; avertizează cu privire la intensificarea și normalizarea discursurilor de incitare la ură și a diferitelor forme de rasism, xenofobie și intoleranță asociată acestora, în special a atitudinilor negative față de romi, a antisemitismului, a islamofobiei și a rasismului împotriva persoanelor de culoare și a populației de culoare în multe state membre, care a fost exacerbată de ascensiunea mișcărilor extremiste și a crescut în mediul online, în special în timpul pandemiei de COVID-19; subliniază angajamentul FRA de a combate toate tipurile de discriminare și invită agenția să își continue activitatea privind evoluția discursurilor de incitare la ură și a infracțiunilor motivate de ură și să raporteze periodic cu privire la cazuri și la cele mai recente tendințe;

3. își reafirmă voința fermă de a permite FRA să funcționeze pe deplin în toate domeniile de competență ale Uniunii și să își îndeplinească rolul conceput de legislatorii UE și, prin urmare, de a identifica principiile și condițiile în care își poate da acordul; regretă, în acest context, implicarea limitată a Parlamentului în reforma FRA și subliniază preferința sa pentru o procedură legislativă ordinară; în acord cu alte agenții JAI, invită Comisia să aloce FRA un buget majorat în mod corespunzător, pentru a-și îndeplini pe deplin rolul; recunoaște necesitatea de a pune la dispoziția FRA personal suficient de specializat;

4. solicită Consiliului să țină seama de următoarele considerații la modificarea Regulamentului FRA:

(i) *Domeniul de aplicare al regulamentului*

în conformitate cu modificările care rezultă din intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona, cuvântul „Comunitate” ar trebui înlocuit cu cuvântul „Uniune” în întregul regulament — acest lucru implică faptul că actele sau activitățile Uniunii sau ale statelor membre legate de politica externă și de securitate comună sau în cadrul acesteia, precum și în domeniul libertății, securității și justiției, ar trebui să fie acoperite de FRA; în acest sens, ar trebui să fie clar că mandatul FRA cuprinde domeniul cooperării polițienești și judiciare în materie penală și aspecte legate de respectarea drepturilor fundamentale la frontierele externe ale Uniunii (în conformitate cu articolul 77 din TFUE) și se concentrează, de asemenea, asupra chestiunilor legate de recunoașterea reciprocă a deciziilor judiciare și a hotărârilor judecătorești între statele membre; subliniază rolul important al FRA în furnizarea de contribuții valoroase în contextul procedurilor desfășurate în temeiul articolului 7 din TUE și al raportului anual privind statul de drept; consideră că FRA ar trebui să contribuie, de asemenea, în viitor, în contextul Regulamentului (UE, Euratom) 2020/2092 privind un regim general de condiționalitate pentru protecția bugetului Uniunii ([2]); subliniază, în acest context, rolul FRA ca instrument de apărare a principiilor democrației, statului de drept și drepturilor fundamentale, în special într-o perioadă caracterizată de tendințe autoritare îngrijorătoare;

(ii) *Cooperarea cu țările terțe*

statutul de observator nu ar trebui limitat la țările candidate sau la țările care au încheiat un acord de stabilizare și asociere, ci ar trebui să fie deschis și altor țări terțe, cum ar fi țările din Spațiul Economic European/Asociația Europeană a Liberului Schimb, Regatul Unit, sau, atunci când acest lucru este considerat adecvat de către consiliul de administrație al FRA, țările vizate de politica europeană de vecinătate;

([2]) JO L 433 I, 22.12.2020, p. 1.

Joi, 20 mai 2021

(iii) *Domeniile de activitate*

pe lângă combaterea rasismului, a xenofobiei și a intoleranței asociate acestora, astfel cum se prevede la articolul 5 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul FRA, precum și pe lângă angajamentul mai general împotriva oricărei forme de discriminare și a infracțiunilor motivate de ură, următoarele domenii de activitate ar trebui menționate în mod specific în partea operațională a noului regulament:

combaterea atitudinilor negative față de romi, a antisemitismului, a islamofobiei, a rasismului împotriva populației de culoare și a persoanelor de culoare, protecția drepturilor persoanelor care aparțin minorităților și respectarea opiniilor politice sau a oricăror alte opinii;

(iv) *Programarea anuală și multianuală*

propunerea Comisiei de a întrerupe actualul cadru multianual pe cinci ani ar trebui luată în considerare în vederea renunțării la stabilirea de restricții tematice pentru fiecare perioadă de cinci ani, pentru a permite FRA să își adapteze activitatea și atenția tematică la prioritățile emergente; FRA ar trebui să își pregătească programarea în strânsă consultare cu ofițerii naționali de legătură ai FRA, pentru a coordona în mod cât mai optim și eficient principalele domenii tematice de activitate cu autoritățile naționale ale statelor membre; proiectul de document de programare ar trebui transmis spre dezbatere grupului de pregătire competent al Consiliului și Parlamentului European și, în funcție de rezultatul acestor discuții, directorul FRA ar trebui să prezinte proiectul de document de programare Consiliului de administrație al FRA pentru a fi adoptat;

5. invită Comisia să aibă în vedere o revizuire mai cuprinzătoare și mai ambițioasă a Regulamentului FRA, în urma unei evaluări detaliate a impactului și a consultărilor cu părțile interesate relevante, pentru a consolida independența, eficiența și eficacitatea FRA; invită Consiliul să reflecteze asupra acestor propuneri; solicită Comisiei ca, în scopul acestei viitoare revizuiri, să țină seama în special de:

(i) *Consiliul de administrație*

ca și în cazul multor altor agenții ale UE, Comisia pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne ar trebui să aibă dreptul de a numi încă un membru în consiliul de administrație al FRA; membrii consiliului de administrație ar trebui să aibă dreptul de a fi re-numiți o singură dată; ar trebui inclusă o cerință privind echilibrul de gen în cadrul organismelor instituite prin Regulamentul FRA; încurajează FRA să își continue practica de a avea cel puțin un membru al comitetului științific cu expertiză relevantă în domeniul egalității de gen;

(ii) *Evaluarea și analiza independentă a activităților FRA*

o dată la cinci ani, actele și activitățile FRA ar trebui să facă obiectul unei evaluări externe independente, care să nu fie comandată de Comisie; obiectivul evaluării externe independente ar trebui să fie de a evalua în special impactul, eficacitatea, eficiența și practicile de lucru din activitățile și realizările FRA; consiliul de administrație trebuie să examineze concluziile evaluărilor menționate la articolul 30 alineatul (3) din Regulamentul FRA și să adreseze Comisiei recomandările de schimbare pe care le consideră necesare în cadrul FRA, în metodele sale de lucru și în extensia misiunii sale; Comisia trebuie să transmită raportul de evaluare și recomandările Parlamentului, Consiliului, Comitetului Economic și Social European și Comitetului Regiunilor și să le facă publice; după studierea raportului de evaluare și a recomandărilor, Comisia poate prezenta propunerile de modificare a regulamentului pe care le consideră necesare;

(iii) *Atribuții*

la cererea Consiliului, a Comisiei sau a Parlamentului, FRA ar trebui să fie în măsură să efectueze, în special, cercetări științifice independente, anchete și studii pregătitoare și de fezabilitate și să formuleze și să publice concluzii și avize pe teme specifice, inclusiv evaluări specifice fiecărei țări și avize privind propunerile legislative în diferite etape ale procesului legislativ și privind procedurile în temeiul articolului 7 din TUE; acest lucru ar trebui să fie posibil și la

inițiativa FRA, nu numai la cererea unei instituții a UE; de asemenea, statele membre ar trebui să aibă, individual sau în grup, un drept de inițiativă; rolul activ al FRA în viitorul mecanism al UE pentru democrație, statul de drept și drepturile fundamentale ar trebui inclus în regulament ca organism care, în cooperare cu un grup de experți independenți, identifică principalele evoluții pozitive și negative din fiecare stat membru în mod imparțial și contribuie, printre altele, la pregătirea raportului anual al Comisiei;

6. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului și Comisiei.